

La llegenda del districte V.

L'especialista del Districte V sosté la teoria que tots els altres ciutadans de Barcelona no saben absolutament res de l'esmentat Districte V, que la part realment bona i interessant del famós barri no és pas allò que tothom ha vist o es té en situació de poder veure, sinó precisament allò altre que ell coneix tan bé. Breu: si tenim la paciència d'escollir un d'aquests sants homes, acabarem per descobrir que el veritable Districte V no té res a veure amb el Districte V. Més, encara: que el Districte V de debò no existeix, perquè es troba en un altre districte...

«La Criolla»

Cal començar, és clar, per «La Criolla». L'establiment es troba en ple carrer del Cid i el rètol lluminós que penja de dalt a baix de la façana embruta el pobre paisatge urbà amb una resplendor vermellosa. Són dos quarts de dotze. Les voreres i la calçada, plenes de gent i d'escombraries, i de tant en tant, unes breus aparicions d'un sereno que sembla arrancat d'una felicitat de Nadal. Les cases i les persones participen del mateix aire de misèria i mai sabreu si la brutícia de les parets ve dels homes i les dones que s'hi arpenegen, o viceversa.

El gran rectangle tèrbol de «La Criolla» és ple de fum, de tango, d'obers, de soldats, de dones despintades, de mariners, de crits i de xivarri. Els espinguets del metall de l'orquestra tallen l'atmosfera carregada com una ganyiveta panteix un tall de cansalada. Els cambrers evolucionen per mig del tràngol defensant les salates plenes de vidre amb un art que té més d'equilibrista que de cafeter. Un groom cor-

rectíssim, vestit de legionari, descobreix la trampa del local. Reparteix unes targes que diuen, en cinc idiomes, que «La Criolla» és el bar més popular i típic de Barcelona. Aneu a saber!

Mentrestant... els lladres, els carteristes, els terribles assassins, on són? Una parella d'anglesos que tenim a la taula del costat, sembla que els cerquen. Aquesta bona gent podrà la nit. L'Agència Cook i el Baedeker els han ensarronat.

— Vostès, són periodistes?

El que ens interroga és un tipus que només us el sabeu imaginar imprimint les seves marques digitals en alguna banda. Massa clàssic, massa treballat potser, perquè sigui un lladre de debò. Ha assenyalat la màquina d'En Cases amb un gest del mentó:

— Si fan una fotografia, sap, jo no hi vull sortir. A la millor, els que tenim família a fora, podem tenir un disgust, si ens veuen retratats en un local d'aquests... No sé si m'entenen el sentit...

«Cante jondo»

Quatre passes més enllà de «La Criolla». Un cafetó destarlat. Parets de fusta, embans de cartó, sostre de roba. Tota mena d'olors — cap d'agradable — tres parroquians, quatre amants de la casa, i un parell de gitanos que toquen la guitarra. Un parell de gossos lluents i ben alimentats es cuiden de donar la única sensació de confort de l'establiment.

El mosso de la casa se'n desfà en explicacions:

— Quina llàstima que hagin vingut tant d'hora! Tenim tots els artistes fora. Han anat a un concurs, a Sans. De totes maneres, no poden trigar

a tornar... Els esperarem. Mentrestant, hi ha una gran calma. Les converses es porten en veu baixa, gronxades pel ritme apagat de les guitarres. Tres velles horribles, amb post de bruixes de film innocent, són al voltant d'una taula. Estan immòbils, sense dir cap paraula.

Aquí tenim els artistes! El «quadro» porta una mica de malhumor. Sembla que en el concurs de Sans hi ha hagut unes grans injustícies. Pugen tots al petit tablado, s'asseuen uniformadament mirant el director, que polsa delicadament la guitarra. Un instant després el mosso ens ve amb una ambaixada:

— Diuen que, ja que els volen retratar, potser seria millor que els fessin un regalet... Ells són artistes, sap? i s'han de guanyar la vida...

Quant sortim al carrer, ens aconsegueix un dels artistes del «quadro». — Lo que han hecho ustedes, ¿no será para er sine sonoro? ¡Me gustaría tanto trabajar en er sine sonoro!

Quina idea deuen tenir el artistes flamencs del cinema sonor? En Cases s'havia limitat a tirar una foto, amb una mica de magnesi...

Una punyalada, ben demanada...

És la una de la nit i els

Tota la llegenda negra del barri «Xiao» resulta una mica incomprensible davant d'aquesta animada escena matinal, en la qual els infants hi juguen un paper brillant...

A primeres hores de la tarda, el cafetó flamenc presenta una honesta desmiliació...

«De l'art, que encara bellugals... L'aneu volent, el Districte V?»

vadors de la literatura negra del Districte V. Aquest cau de misèria gris, trista i monòtona ha fet florir unes terribles tirallongues de prosa castellana d'una qualitat semblant a la dels aliments que emplen els plats del rònc taulell de la casa. I això, dit sigui sense intenció d'ofendre el cuiner de «La Mina» ni als literats del Districte V.

A «La Mina» hi ha dues menes de clients. Els que, pagant seixanta cèntims tenen lliut propi per a passar la nit. Els altres, més modestos, que prenent una consumació qualsevol, tenen dret a dormir fins a les sis del matí pels bancs i les taules de la taverna.

Aquesta nit «La Mina» està molt concorreguda i a la tèrbola mitja llum de la bombeta ofereix el seu habitual aspecte sinistre.

Darrera el taulell, un jove, amb ulleres de carei i suèter de llana, ens dona quatre explicacions sobre la casa. És un xicot carregat de bones intencions. És aficionat a la fotografia, a la pintura, a l'escultura, a la literatura i entre

carrers d'aquest barri són gairebé deserts. La gent de la mala vida, com la gent d'ordre, es retiren d'hora. L'excursió no ofereix altre perill que el d'atrapar una torçada de peu. Els adoquinats — val a dir-ho — no són cap model d'urbanització.

Arrepnjada a una porta hi ha una dona, grossa, grossa, amb unes faldilles curtes, curtes, que donen al seu cos una silueta esfèrica.

— Escolta, maco, vols donar-me una cigarreta?

— Amb molt gust. L... com marxà, això?

— Això? Molta tranquil·litat i molta misèria. Abans, si ho demanaves ben demanat, fins trobaves algú capaç de clavar-te una punyalada. Però, el que és ara...

Una pedrera literària

«La Mina», la famosa «Mina», ha estat una veritable mina per als culti-

Aquest parell de tipus, ben clàssics, de noctàmbuls, s'han llevat de bon matí per vendre una mica de sabó...

La vorera del carrer s'ha convertit en mercat ambulat. Els venedors no tenen precisament, una gran cara de bon humor...

En el cor del Districte V, a les onze del matí. Tot això no fa pensar gens en la cocaina, oi?...

A la nit, el cafetó flamenc està una mica més concorregut. Els clients estan tristos, tal com correspon a una bona «juerga» andalusa

servei i servei, cultiva una mica cada una d'aquestes belles arts.

— I ja em veu — ens confessa — aquí, darrera el tauler, fent d'amo. No és pas això el que jo voldria! Si no fos per la mamà...

Aquestes tendres confidències ens han estat fetes en el cau més tènec del Districte V.

El barri dels artistes

El dibuixant Benigani forma part de l'expedició en qualitat de *connaissanceur*. És ell el que

ens mena cap un bar que sembla que ha d'estar molt bé.

Ja hi som. «Los Gabrieles». L'amo que s'acosta, i...

— *Ya lo ven ustedes. He montado un establecimiento cubista. Como yo soy un poco artista...*

Aquest també és artista? I tant! Es tracta precisament d'En Nanin, artista de *music hall*, ben conegut dels clients

¿Una escena de pel·lícula alemanya? No. És el bar «Los Gabrieles», que l'artista Nanin ha decorat amb una mica de fantasia

En ple carrer de Cid, els viants, la nit, i el rètol lluminós de «La Criolla» s'esforcen a donar qualitat literària a la foto

del Principal Palace. En el seu bar es barregen el flamenquisme més castís i una mena de modernisme passat pel portal de l'Arc del Teatre.

En Benigani, escèptic dintre el pessimisme, fa una pregunta indiscreta:

— I a quina hora passa el carro de la cocaïna?

La llegenda del Districte V

A les onze del matí el barri «Xino» ofereix una animació bigarrada i colorida. Les voreres han estat convertides en mercat ambulant de tota mena de mercaderies. Els tipus més clàssics que heu vist la vetlla els descobriu ara venent, l'un, barres de sabó; l'altre, elàstics i corbates; el de més enllà, patates i tomàtocs...

Aquelles velles horribles de la nit, ara, a la llum del sol, s'expliquen molt més, i quant veieu llurs opulències evolucionar pesadament entre els coves de verdura, trobeu que l'atmosfera literària es va descolorint, descolorint...

Ha estat una llàstima que fossin els literats els que «descobriessin» el districte V. Fóra molt millor que l'hagués descobert la Comissió d'Higiene.

JOSEP MARIA PLANES

(Fotos de Cases)

La famosa «Criolla» en el punt àlgid de l'animació

